

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Verschijnt den 1sten en den 16den der maand

Redactie: Prins Hendrikstraat 7, Bandoeng.

ADRESSEN.

Voorzitter: J. C. DE KEIJZER, Prins Hendrikstraat 7, Bandoeng, Telefoon 638.

Secretaris-Penningmeester: E. EMOR, Wilhelminastraat 33, Bandoeng.

Alle correspondentie te richten aan het

SECRETARIAAT, PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG.

ONZE SALARISSEN en

In ons vorig nummer gaven wij weer twee Regeeringsverklaringen, welke in het algemeen voor alle ambtenaren van het grootste belang zijn.

Het eerste betrof de regeeringsverklaring in tweeden termijn omtrent de salarissen met de mededeeling, dat een *nieuwe korting* op de salarissen voor 1935 niet in het voornemen ligt, met de toevoeging, dat *voorshands* — zooals de gebruikelijke term luidt — ook niet *overwogen* wordt daartoe in volgende jaren over te gaan.

Deze verklaring heeft n.h.v. weinig waarde, als wij dit zien in het licht van die in eersten termijn, waarbij toch niet de verzekering kon worden gegeven, dat verder aan de *personeelsregelingen* niet zal worden getornd, omdat het zeker *niet vaststaat*, dat men er kan komen, zonder opnieuw offers van de ambtenaren te vragen.

Door de uitspraak in tweeden termijn is voorgaande verklaring niet in het minst herroepen en; zooals wel te voorzien was zullen dan niet de salarissen gekort, doch wel getornd worden aan de voor de ambtenaren toch eveneens van groot belang zijnde *regelingen* en arbeidsvoorwaarden.

Hieruit kan zelfs voor de ambtenaren groter nadeel voortspruiten dan uniforme kortingen.

Een recent voorbeeld hiervan geeft ons de terugstellingen, die plaats hebben gehad bij het Onderwijs.

Degradaties in rang en terugstellingen tot 2/3 leerkracht zijn inderdaad geen kortingen op salaris, maar komen in de praktijk toch er op neer, dat belanghebben-

den — en dan nog niet eens over de geheele linie — in inkomsten achteruit zijn gegaan.

Evenmin is de bedoeling, aldus de Regeeringsverklaring, in het loopende of het volgende jaar de overgangsbezoldigingen aan te tasten.

Wij vragen ons in gemoede af, of niet met de voorgaande terugstellingen hetzelfde effect is bereikt?

En daarom verwachten wij een meer positieve verklaring, dat ook aan de tegenwoordige positie van de ambtenaren niet zal worden getornd.

Als het inderdaad in de bedoeling ligt geen verdergaande positieverslechtingen voor de ambtenaren in te voeren, zoo vertrouwen wij er ten volle op, dat nog maatregelen zullen worden getroffen, welke ook aan *dezen twijfel* van de ambtenaren een einde zal maken.

..... ONZE PENSIOENEN.

Het was te verwachten, dat annex eene vermindering der salarissen ook die der pensioenen haar beslag zal krijgen.

Zooals te doen gebruikelijk, ligt het in het voornemen het nieuwe pensioenreglement op 1 October a.s. in te voeren, aldus op zeer korten termijn.

De voorstellen zijn thans aanhangig bij den Volksraad en van dit College verwachten wij een gezond oordeel de regeling naar waarde te schatten.

Voor bijzonderheden verwijzen wij naar de hierachter opgenomen wijzigingen en zijn wij van meening dat de Volksraad zich niet zonder meer met de voorstellen zal vereenigen.

HOOFDBESTUUR.

DE PENSIOENWIJZIGINGEN.

Van de voorgenomen wijzigingen in het Indisch Burgerlijk Pensioenreglement nemen wij de belangrijkste wijzigingen over:

Indeeling.

De indeeling in C., B. en A. groepen komen te vervallen en treden daarvoor in de plaats de pensioengroepen I en II. Pensioengroep I komt in den grond overeen met pensioengroep te voren C en groep II met de groepen B en A, die in de nieuwe regeling samengevoegd worden.

Pensioengroep I omvat de betrekkingen, waarvoor *in beduidende mate* moet worden rekening gehouden met aanstelling van uit Europa uitgezonden krachten, terwijl als noodzakelijke continueering mede geacht zullen moeten worden zoodanige betrekkingen te bekleeden, de ambtenaren thans ingedeeld in een der pensioengroepen A of B, doch ten aanzien van hunne rechten of aanspraken op pensioen beschouwd worden eene in de pensioengroep I ingedeelde betrekking te bekleeden. Alle overige betrekkingen vallen onder de pensioengroep II.

Opvoering van den leeftijd benodigd voor recht op pensioen.

De minimum leeftijd wordt gesteld:
voor de groep I op 50 jaar.
voor de groep II op 55 jaar.

Als toelichting werd gegeven, dat statistieken hebben uitgewezen, dat thans reeds bijna 2/3 gedeelte der C-ambtenaren eerst na het bereiken van den 50 jarigen leeftijd met pensioen gaat, terwijl een belangrijk percentage der A en B groepen op een leeftijd van 50 jaren doordienen, hoewel zij reeds hun maximum pensioen verdienen.

Concordantie ten aanzien van den dienstdag.

Evenals verschil in leeftijd wordt verschil in dienstdag voorgesteld en bedraagt de minimum dienstdag
voor pensioengroep I—20 jaar.
voor pensioengroep II—25 jaar.

Voortijdig ontslag.

Pensionneering na het bereiken van den 50 jarigen leeftijd van tot pensioengroep II behorende ambtenaren, omdat zij wegens andere redenen dan welbewezen ziels- en lichaamsgebreken ongeschikt voor verderen dienst worden geacht, *niet op eigen verzoek* eervol ontslag uit 's Lands dienst worden verleend.

Overgangsbepalingen.

Voor de reeds in dienst zijnden zullen bij opvoering der leeftijdsgrenzen de volgende overgangsbepalingen gelden.

1. Degenen, die bij eervol ontslag uit 's Lands dienst vóór den dag van inwerkingtreding der nieuwe

bepalingen reeds recht op pensioen hebben gehad, *zoodanig recht ook zullen hebben bij eervol ontslag na genoemden datum, ongeacht den dienstdag en den leeftijd welken zij op den datum van ingang van dat ontslag zullen hebben.*

2. Voor de ambtenaren, die thans tot de B- en C-groep behoren wordt bepaald, dat de thans bestaande bepalingen van leeftijd en dienstdag — voor groep C 45 jaar en 20 jaren dienst, voor groep B 47 jaar en 25 jaren dienst — *ongewijzigd zullen blijven*, indien zij binnen TIEN jaren recht op pensioen kunnen doen gelden.

Voor de A ambtenaren wordt een doordienen tot het bereiken van den leeftijd van 55 jaar als *eisch* gesteld en de hierbedoelde overgangsbepaling *ingekort tot EEN jaar.*

Pensioengrondslag.

Hiervoor is voorgeschreven, dat als zoodanig geldt: de *hoogste* bezoldiging (of het gemiddelde van de hoogste en naast lagere bezoldiging) *gedurende ten minste drie jaren* genoten (te voren was dit *twee* jaren voor ambtenaren met tractementen van f 1000 's maands en minder en 3 jaren voor tractementen boven f 1000).

Grondslagberekening.

Overeenkomende met de te voren genoemde minimum dienstdagen voor pensioen is de pensioengrondslag gesteld voor pensioengroep I voor elk dienstjaar op 1.8 % en voor pensioengroep II zal dan 1.44 % worden berekend.

Deze percentages brengen de gepensionneerden op een *normaal* pensioen van 36 %.

Maximum pensioen.

Het thans geldend algemeen pensioenmaximum van 46 % van den pensioengrondslag zal gehandhaafd blijven.

Het maximum toe te kennen bedrag van het pensioen wordt gesteld op f 750.—

Verminderd pensioen vervallen.

Handhaving van het instituut verminderd pensioen acht de Regeering niet langer verantwoord. *Voor de thans in dienst zijnde ambtenaren geldt de hiervoren bedoelde overgangsbepaling sub 2.*

Uitgesteld pensioen op 45 jarigen leeftijd.

Een bijzondere voorziening is getroffen, waardoor voorkomen wordt, dat voor hen, die na een eenigszins belangrijken voor pensioen geldenden dienstdag te hebben behaald, wegens overtoolligheid uit de betrekking worden *ontslagen* en op *wachtgeld* worden gesteld, indien zij niet meer herplaatst kunnen worden eventueel elke aanspraak op pensioen zouden verliezen.

Dit zou n.l. het geval kunnen zijn indien de betrokkenen na ommekomst van hun wachtgeld ook met

medetelling van dien tijd nog niet het voor pensioen vereischt aantal dienstjaren zouden hebben volbracht. Bedoelde voorziening ware hierin te doen bestaan, dat aan hen, die in het evenomschreven geval verkeerden, bijaldien zij vóór het bereiken van den 45 jarigen leeftijd niet herplaatst zijn en ook daarna uitzicht op hun herplaatsing niet bestaat bij of na het bereiken van dien leeftijd een *evenredig pensioen* kan worden toegekend, mits zij op het tijdstip, waarop het ontslag uit de betrekking inging, een voor pensioen geldenden dienstitijd hadden van *tenminste 10 jaren*.

Waarborgen bij afvloeiing.

De waarborg wordt gezocht in het niet afvloeien, alvorens de dienstitijd voor normaal pensioen vereischt, is bereikt. Voor de toekomst bij het nieuwe zoowel lagere salarisspeil komt bij gedwongen afvloeiing wegens overcompleet de waarborg van een pensioen-percentag van 40 aannemelijk voor.

Tot zoover een overzicht van de nieuwe pensioens-bepalingen, die voor de Landsdienaren ingrijpende en verstrekkende gevolgen hebben.

Voor het bereiken van het maximum pensioen te voeren voor alle drie groepen gesteld op 5 jaren is thans afwijking te constateeren n.l. dat de ambtenaren ingedeeld in groep I dit maximum bereikt na 5.5 jaar en die van groep II na 7 jaar, waardoor naast de reeds bestaande verhooging van dienstitijd voor de groep II nog een *extra* verhooging van 1.5 jaar word opgelegd.

Dit brengt belanghebbende ambtenaren — in hoofzaak de thans dienende B en A groepen — op een leeftijd van 62 jaar en ook al door de bepaling van 3 jaren voor de berekening van pensioengrondslag op 65 jarigen leeftijd.

Hiermede betreedt men het gebied van ouderdomspensioen en is het daarvoor te berekenen percentage van 1.44 per jaar met een maximum van 46 % abnormaal laag.

Wij zijn benieuwd, wie op dezen leeftijd nog ten volle zijn pensioen zal *genieten*, na een 40 jarigen Indischen dienstitijd en wij voelen het zoo aan, dat hiermede een noodzakelijke verlaging, ja zelfs stopzetting van den pensioenlast wordt bereikt.

Verhooging van het jaarlijksch pensioenpercentage en van dat voor het maximum pensioen is een onafwijsbare eisch en zien wij dan ook met spanning de beslissing van den Volksraad tegemoet.

ONTSPANNINGSVERLOVEN.

Met ingang van 1 September treedt in werking de regeling voor ontspanningsverloven afgekondigd bij staatsblad van dit jaar No. 479 te verleen en aan burgerlijke landsdienaren.

Deze ordonnantie luidt als volgt :

Artikel 1.

(1) Behoudens het bepaalde bij artikel 8 van deze ordonnantie, artikel 7 van het Maandloonersreglement-1934 (*Staatsblad* No. 111) en artikel 8 van het Werkliedenreglement-1934 (*Staatsblad* No. 111) wordt aan burgerlijke landsdienaren in vasten of tijdelijken dienst, met uitzondering van de niet onder één van bovengenoemde reglementen vallende (losse) daggelders, op daartoe strekkend mondeling of schriftelijk verzoek, jaarlijks een ontspanningsverlof verleend.

(2) De normale duur van deze verloven bedraagt twaalf werkdagen per kalenderjaar, welk tijdvak echter voor ambtenaren, die hun verlof wenschen door te brengen op een ander eiland dan waarop zij zijn geplaatst, wordt verlengd met den duur van de bootreis heen en terug, met een maximum van zeven dagen voor beide reizen tezamen. In bijzondere gevallen kan deze termijn tot twee weken worden verlengd.

Artikel 2.

De verloven worden verleend door de gezaghebbers, die bevoegd zijn, verloven te verleen en op den voet der binnenlandsche verlofreglementen. Zij kunnen deze bevoegdheid overdragen op lagere gezaghebbers. Van de toegestane verloven wordt aantekening gehouden.

Artikel 3.

Aanspraak op ontspanningsverlof in eenig kalenderjaar ontstaat, bijzondere gevallen ter beoordeeling van den verlofgever uitgezonderd, eerst zes maanden nadat de ambtenaar in dienst is getreden, hetzij voor het eerst of na ontslag, hetzij na terugkeer van buitenlandsch of zoogenaamd groot binnenlandsch verlof.

Artikel 4.

(1) Weigering van ontspanningsverlof voor een bepaald kalenderjaar voor het geheel of een gedeelte van den aangevraagden duur geschiedt slechts, indien bij inwilliging niet in den dienst zou kunnen worden voorzien of deze in belangrijke mate zou worden geschaad. De weigering geschiedt schriftelijk en wordt met redenen omkleed. De aanvrager kan in beroep komen bij de naast hogere autoriteit.

(2) Als weigering in den zin van het voorgaande lid wordt niet beschouwd verschuiving van den gevraagden datum van ingang van een verlof voor niet langer dan zes maanden, indien hierdoor het verlof komt te vallen in het volgende kalenderjaar. Het verlof wordt alsdan gerekend, betrekking te hebben op het jaar, waarin het verlof is gevraagd.

Artikel 5.

(1) Bij weigering van een verlof, geheel of gedeeltelijk, in eenig kalenderjaar, heeft de betrokken ambtenaar in een daarop volgend jaar, boven de gewone

aanspraak op verlof, aanspraak op de hem geweigerde verlofdagen, met dien verstande, dat zoodanig verlof niet voor langer dan 24 werkdagen kan worden verleend.

(2) In de gevallen bedoeld aan het slot van artikel 1 (2), wordt het tijdvak, voor hetwelk verlof is verleend, verlengd met den duur der bootreis heen en terug met een maximum van zeven dagen c.q. twee weken voor beide reizen tezamen.

Artikel 6.

(1) Behoudens het bepaalde in artikel 1 en in het vorig artikel worden ontspanningsverloven voor een langeren duur dan twaalf werkdagen per kalenderjaar, ter beoordeeling van den verlofgever, slechts verleend:

1. aan ambtenaren met een bijzonder inspannenden werkkring of na een langdurige periode van ingespannen arbeid;

2. aan ambtenaren, die als gevolg van de ligging van hun standplaats met een verlof van 12 of in het geval, bedoeld aan het slot van artikel 1 (2), van 19 c.q. 26 dagen niet voldoende gebaat zouden zijn.

(2) Aan de onder 1 bedoelden kan jaarlijks een verlof worden verleend van ten hoogste vier-en-twintig werkdagen, aan de onder 2 bedoelden kan om het andere jaar een verlof worden verleend van vier-en-twintig werkdagen, welke tijdvakken in de gevallen bedoeld aan het slot van artikel 1 (2) worden verlengd met den duur der bootreis heen en terug met een maximum van zeven dagen c.q. twee weken voor beide reizen tezamen.

Artikel 7.

(1) Splitsing van den duur van het verlof in termijnen van minder dan zes werkdagen *) kan slechts geschieden, indien, naar het oordeel van den verlofgever, de belangen van den dienst dit onvermijdelijk maken of bijzondere persoonlijke belangen afwijking van den regel wettigen.

(2) Met den door den ambtenaar verlangden datum van ingang van het verlof wordt rekening gehouden, voor zoover de belangen van den dienst of die van andere ambtenaren zich niet daartegen verzetten.

Artikel 8.

Geen aanspraak op de in deze ordonnantie bedoelde ontspanningsverloven hebben:

a. het onderwijzend personeel aan inrichtingen van onderwijs. Voor dat personeel worden de gebruikelijke vacaties geacht, in de plaats te treden van de ontspanningsverloven;

b. het onder verband dienend lager politiepersoneel gedurende het jaar, waarin het op grond van het aangaan van een herverbintenis een binnenlandsch verlof van langeren duur dan het normale ontspanningsverlof verkrijgt;

c. door den gouverneur-generaal aan te wijzen groepen van ambtenaren die jaarlijks gedurende een zoodanig tijdvak vrij van dienst zijn, dat dit tijdvak geacht kan worden in de plaats te treden van de ontspanningsverloven.

Artikel 9.

Deze ordonnantie, welke onder den titel van „Ontspanningsverloven-ordonnantie” kan worden aangehaald, treedt in werking met ingang van een door den gouverneur-generaal te bepalen dag.

In-werking-treding.

Bij Stbl. No. 480 is bepaald, dat de „Ontspanningsverloven-ordonnantie” in werking treedt niet ingang van 1 September 1934.

BUITENLANDSCHE VERLOVEN.

Eveneens met ingang van 1 September is de klasse indeeling van de burgerlijke Landsdienaren aan boord van de mailschepen als volgt geregeld:

Salarisgrens 1ste klasse	f 575.—
Salarisgrens 2de klasse	„ 275.—
a. voor mannelijke landsdienaren	„ 275.—
b. voor vrouwelijke landsdienaren	„ 200.—
Salarisgrens 3de klasse	„ 125.—

De indeeling geschiedt naar de integrale H. B. B. L. bezoldiging zoodat overgangskorting en overgangsbezoldiging buiten beschouwing blijven.

Geldigheidsduur der regeling voorloopig tot 1 Januari 1936.

TECHNISCH ONDERWIJS.

Internationaal Congres te Barcelona, op 17, 18 en 19 Mei 1934.

Aan „De Bondsstem”, het Orgaan van den Nederlandschen Bond van Technici, ontleenen wij het volgende verslag van het Congres, opgemaakt door de Nederlandsche Centrale voor de Vakopleiding (N.C.V.), onderdeel van het Bureau International de l'Enseignement Technique te Parijs (B.I.E.T.).

Het bureau hield dit jaar op bovengenoemde data zijn congres en achten wij de resoluties van voldoende belang om deze in pleno hieronder over te nemen.

Het verslag luidt:

„Het internationaal bureau voor technisch onderwijs (Biët), gevestigd te Parijs, bezorgt de internationale uitwisseling van gegevens, ervaringen en denkbeelden op dit gebied. Onder meer worden daartoe, in den regel om de twee jaren, internationale congressen georganiseerd. Ditmaal had Spanje — of moet men zeggen Catalonië? — het congres uitgenoodigd, samen te komen in Barcelona.

Vertegenwoordigers van vele (in de twintig) landen waren daar aanwezig en hebben drie dagen in uitstekende verstandhouding samengewerkt en van gedachten gewisseld.

Niettegenstaande de verre reis was de belangstelling uit Nederland groot. Niet minder dan twaalf Nederlanders waren aanwezig, een bewijs van de groote belangstelling in ons land voor het vakonderwijs.

Ir. G. Hofstede, inspecteur generaal van het nijverheidsonderwijs, lid van den raad van beheer van het internationale Bureau voor technisch onderwijs, was gedelegeerde van de Nederlandsche regeering.

De Nederlandsche centrale voor de vakopleiding, waarbij een groot aantal vereenigingen en organisaties zijn aangesloten, en die lid is van het Biët, was vertegenwoordigd door haar voorzitter, den heer M. Worp, directeur der ambachtsschool te Delft.

Verder waren vertegenwoordigd eenige der bij de centrale aangesloten organisaties, n.l. :

- de vereeniging van gesubsidiëerde bijzondere middelbaartechnische scholen in Nederland (Dr. G. de Gelder, directeur der M.T.S. Haarlem) ;
- de vereeniging van directies van nijverheidsscholen (Hr. A. L. Hengeveld, directeur ambachtsschool Haarlem) ;
- de verzamelcommissie van de vereeniging van directies van nijverheidsscholen (Hr. G. E. E. Kuyntjes, directeur ambachtsschool Leiden) ;
- de Nederlandsche bond van leeraren en leeraressen bij het nijverheidsonderwijs (Hr. G. N. Meurs, leeraar ambachtsschool Leiden) ;
- het Nederlandsch instituut van middelbare technici (Hr. E. W. de Jong, Rotterdam, voorzitter) ;
- de bond van technische ambtenaren in overheids- en semioverheidsdienst (Hr. J. Sorel, 's-Gravenhage, secretaris) ;
- Philips' vereeniging voor onderwijs en volkswontwikkeling (Ir. W. van Dorp, Eindhoven) ;
- benevens de Heer H. O. Schumacher, directeur der Academie voor beeldende kunsten en technische wetenschappen te Rotterdam, en twee dames.

Donderdag 17 Mei om 10 uur 's morgens werd het congres geopend in een der fraaie zalen van het stadhuis van Barcelona met de gebruikelijke toespraken, ditmaal voor de deelnemers van een zekere gekruideheid, omdat men kennis maakte met de typische verhoudingen tusschen de regeering van Spanje en die van het autonome Catalonië. Men werd zelfs vergast op een stuk redevoering in het Catalaansch O.m. sprak de minister van onderwijs van Catalonië en het moet gezegd worden, dat deze telkens weer voor het congres groote belangstelling getoond heeft.

De volgende dagen hadden de zittingen der secties plaats. Een verslag daarvan te geven is niet doenlijk. Daarom worde volstaan met het vermelden der in de secties voorgestelde resoluties in den vorm, zooals die door het congres werden aangenomen.

De heer ir. G. Hofstede had uitvoerige prae-adviezen

en gegevens voor verschillende agendapunten ingezonden.

De Nederlandsche centrale voor de vakopleiding had bij de voorbereiding van het congres belangrijk werk verricht. Voor de behandeling van nagenoeg alle congrespunten was door haar bemiddeling studiemateriaal uit Nederland bijeen gebracht en ingediend, terwijl de secretaris der centrale, de heer ir. W. van Dorp te Eindhoven, als rapporteur der derde sectie veel en nuttigen congresarbeid heeft verricht.

De onderstaande wenschen zijn op voorstel der sectie door het congres aangenomen.

1e. VRAAGPUNT.

Rol van het technisch Onderwijs.

- a. Uit economisch oogpunt ;
- b. uit maatschappelijk oogpunt.

Wensch :

Het internationaal congres voor technisch onderwijs te Barcelona, overwegende dat de belangrijkheid van het technisch- en vakonderwijs in economisch- en sociaal opzicht, zooals die door de feiten duidelijk in het licht gesteld wordt, niet betwist kan worden ;

dat dit onderwijs tegenwoordig een vorm aanneemt van een vollediger opvoeding zoowel uit beroeps-, staatsburgelijk- en humanitair oogpunt ;

dat deze opvoeding door de soepelheid van haar methoden door den omvang van haar onderwijs, door het karakter van zijn economische en ethische doelstelling zich volkomen aanpast aan de behoeften van het moderne leven ;

dat daarom deze opvoeding deel moet uitmaken van het plan van ontwikkeling van alle beschaafde staten ; spreekt den wensch uit :

dat het technisch- en vakonderwijs in de nationale opvoeding van alle landen de plaats zal innemen, die het om zijn onbestreden belangrijkheid verdient.

2e. VRAAGPUNT.

Beroepsvoorlichting.

Wensch :

- 1e. dat in die landen, die hun wetgeving betreffende het leerlingwezen nog niet in overeenstemming hebben gebracht met de aanwijzingen van de internationale arbeidsconferentie, voor zoover betreft den leeftijd, waarop kinderen tewerk mogen worden gesteld, de organisaties, die zich bezighouden met het technisch onderwijs, een campagne voeren om te verkrijgen, dat deze leeftijd zoo spoedig mogelijk wordt vastgesteld.
- 2e. dat de verschillende jaren van verplicht schoolbezoek tegelijkertijd gebruikt worden voor de algemeene ontwikkeling van het kind en voor werk, dat hem voorbereid op de keuze van een vak en op het beroepsleven.

- 3e. dat er een internationale commissie wordt gevormd om een model-staat voor medische beoordeeling te ontwerpen volgens de beginselen, uitgesproken in de rapporten van de sectie, t.w. een staat, waarvan een inleidend gedeelte, dat zuiver klinisch is, in handen moet blijven van den medicus en waarvan het tweede gedeelte, dat zich niet bezighoudt met de klinische gegevens maar met de vooruitzichten voor het slagen van den kandidaat onder de bijzondere omstandigheden in verband met de eischen, die verschillende werkzaamheden stellen, moet dienen voor de beroepsvoorlichting.
- 4e. dat een overzicht gemaakt wordt van de beroepen, die geschikt zijn om uitgeoefend te worden door hartlijders, ter beschikking van de bureaux voor beroepsvoorlichting.
- 5e. dat de banden tusschen de technische scholen en het terrein van het beroepsleven, rekening houdend met de sociale en politieke organisatie der verschillende landen, overal zoo nauw mogelijk worden: dat wil zeggen, dat de organisatie van en de wetgeving op de scholen gevormd worden in overeenstemming met de praktische eischen van het in de toekomst uit te oefenen beroep en dat de arbeidswetgeving de voltooiing van de beroepsopleiding van den leerling en van den aankomenden werkmansman verplicht stelt.
- 6e. dat het internationaal bureau voor technisch onderwijs het vraagstuk van de beroepsopleiding van fysiek en intellectueel minderwaardigen in studie neemt en dat een onderzoek wordt ingeleid naar wat in dit opzicht in de verschillende landen tot stand gebracht is.

Het congres,

overwegende, dat men niet mag toelaten, dat de beroepsvoorlichting de kinderen bij het verlaten van de lagere school in een toestand brengt, waarin zij geen enkelen steun meer zouden vinden, noch voor hun plaatsing, noch voor toezicht op hun persoonlijke vorming;

spreekt den wensch uit:

dat door organen van het bedrijfsleven met steun van de publieke autoriteiten organisaties worden opgericht, die in het raam van de nationale wetten de kinderen, die een vak moeten leeren bij het verlaten der school opvangen, hun leiding geven bij het vinden van een plaats en een welwillend toezicht op hen uitoefenen gedurende den geheelen duur van hun leertijd.

3e. VRAAGPUNT.

Leerlingstelsel.

Wensch:

- a. het leerlingwezen behoeft aanvulling door de school, althans in het begin (prae-apprentissage) en voor bepaalde vakken.

- b. hoe groot ook het belang is van programma's en methoden, eerste voorwaarde voor welslagen is de persoonlijkheid van den leermeester. Intusschen schijnt het, dat er overeenstemming over bestaat, dat het maken van een reeks praktische werkstukken van opklimmende moeilijkheden aan te bevelen is, terwijl er een streven bestaat naar de vervaardiging van nuttige voorwerpen in korten tijd. Bij de onderwijsmethoden moet altijd rekening gehouden worden met de opvoeding tot persoonlijkheid. Tusschen vakkennis, teekenen en practisch werk bestaat een zeer nauw verband.

4e. VRAAGPUNT.

Leerlingstelsel en Werkloosheid.

Wensch:

overwegende, dat de jeugdwerkloosheid een der meest ernstige gevaren voor de beschaving is; spreekt den wensch uit,

dat zooveel mogelijk maatregelen genomen worden om de talrijke bezwaren van de werkloosheid uit den weg te ruimen door passend vakonderwijs, door inrichting van speciale werkplaatsen voor beroepsonderwijs, en door organisatie van sportverenigingen.

5e. VRAAGPUNT.

Hooger personeel.

- I. Het congres bevestigt de conclusies van het congres te Parijs in 1931:

- 1e. dat voor de opleiding van ingenieurs verschillende wegen gekozen kunnen worden, echter op uitdrukkelijke voorwaarde:
 - dat er genoeg tijd aan besteed wordt;
 - dat zij steunt op een behoorlijke algemeene ontwikkeling;
 - dat als onmisbaar onderdeel van alle onderwijs vereischt wordt een breede basis van algemeene vakkennis, terwijl dit onderwijs beschouwd moet worden als cultuur-overdracht en als grondslag van latere uitbreiding van kennis, terwijl steeds rekening gehouden moet worden met de persoonlijke geschiktheid;
 - dat zij voltooid wordt door onderwijs in den specialen bedrijfstak, dien men kiest.

- II. Het congres,

overwegende, dat de beroepswerkzaamheid van den ingenieur in tegenstelling met die van de z.g. vrije beroepen zich uitstrekt op internationaal terrein;

dat het daarom, wil men een regeling vaststellen voor het technisch hooger onderwijs en de bescherming van den titel, dien het verleent, noodig is een veelzijdige vergelijkende studie op te zetten van den toestand in de verschillende landen;

spreekt den wensch uit :

dat door de zorgen van het Bi.ë.t de gelijkwaardigheid van de titels, die in verschillende landen aan de diploma's van de hogere technische scholen in verschillende graden verbonden zijn, wordt geregeld.

III. Regeling van het technisch hooger onderwijs.

Het congres,
overwegende, dat als *grondslag voor de studie tot ingenieur een algemeene ontwikkeling vereischt is, zooals verkregen wordt in den volledigen leergang van een middelbare school of van technische studie van eenzelfde karakter ;*

dat de opleiding van ingenieurs plaats moet vinden in een inrichting met wetenschappelijk karakter ;
spreekt den wensch uit :

2e. door de staten een speciaal diploma verkrijgbaar wordt gesteld door autodidacten, die een genoegzaam aantal jaren in de industriele praktijk hebben doorgebracht ;

1e. dat de algemeene organisatie van de hogere technische scholen, waarvan de bestudeering aan het Bi.ë.t. wordt toevertrouwd, in beginsel drie trappen heeft :

- a. technische scholen, die *voorbereiden op uitvoerende werkzaamheden* en onderwijs geven in toegepaste wetenschappen en vakken ;
- b. technische scholen, die *een grootere algemeene ontwikkeling bijbrengen* dan de zooeven genoemde en inzonderheid voorbereiden op scheppend en leidend werk ;
- c. *inrichtingen met speciaal doel*, die hun leerlingen betrekken uit de gediplomeerden van de beide andere groepen van scholen.

2e. dat de industrieelen en de vereenigingen van industrieelen en technici deel uitmaken van de besturen der hogere technische scholen, opdat zij hun inzicht in het programma en de werking dezer scholen kenbaar kunnen maken.

IV. Plaatsingsmogelijkheden van het hooger technisch onderwijs.

Het congres,
gezien het steeds toenemend aantal van gediplomeerde ingenieurs,

lettend op de ongelijke waarde van de ingenieurs diploma's,

gezien de geringe mogelijkheden van plaatsing van ingenieurs ;

spreekt den wensch uit :

dat de toelating tot de hogere technische scholen moeilijker gemaakt wordt ;

dat de uitreiking der diploma's onderworpen wordt aan strenge staatscontrole ;

dat de ouders ingelicht worden over de moeilijkheden, die tegenwoordig door de ingenieurs ondervonden worden bij het vinden van een betrekking ;

dat een juiste verhouding tot stand komt tusschen het aantal ingenieurs en de behoeften van het bedrijfsleven ;

dat een programma van werken ten algemeenen nutte wordt uitgevoerd om de plaatsing van ingenieurs te vergemakkelijken.

V. Bescherming van den titel van ingenieur.

Het congres,

overwegende, dat de titel van ingenieur thans niet algemeen beschermd is ;

dat de industrieelen het initiatief genomen hebben om particuliere inrichtingen van hooger technisch onderwijs te stichten, waar de jonge ingenieurs gelegenheid vinden hun wetenschappelijke opleiding door specialisatie in een bepaald vak te voltooien ;

dat autodidacten er recht op hebben op grond van hun verworven kennis den titel van ingenieur te kunnen verkrijgen ;

dat de wetgeving der meeste landen begonnen is met het vaststellen en regelingen betreffende de ingenieurs-diploma's :

inziende, dat het noodig is rekening te houden met alle op het punt van titels bestaande rechten en omstandigheden ;

spreekt den wensch uit :

dat door de verschillende landen een algemeene regeling wordt vastgesteld met betrekking tot de voorwaarden van de toekenning en het gebruik van gediplomeerd ingenieur, waarbij :

1e. de particuliere scholen van hooger technisch onderwijs gehandhaafd worden, die — na van de bevoegde autoriteit de bevoegdheid om het diploma van ingenieur uit te reiken gekregen te hebben — zich onderwerpen aan het voortdurend toezicht van deze autoriteit op de omstandigheden, waarin de vakopleiding van den ingenieur plaats vindt en de diploma's, die zij uitreiken, doen inschrijven ;

3e. voorwaarden worden vastgesteld, waaraan in het buitenland gediplomeerde ingenieurs moeten voldoen om gelijkgesteld te worden met de in het binnenland gediplomeerden ;

4e. de ingenieurs, die den titel wenschen te voeren van gediplomeerd ingenieur, verplicht worden aan dezen titel toe te voegen den naam van de school, die hem heeft verleend ;

5e. de titel van gediplomeerd ingenieur beschermd wordt door strafrechtelijke bepalingen.

6e. VRAAGPUNT.

Het leerlingcontract.

W e n s c h :

Overwegende, dat het leerlingencontract bepalingen moet bevatten :

betreffende wederzijdsche waarborgen ;

betreffende de opvoeding van den leerling ;
en tevens de beroepsopleiding moet regelen ;
spreekt den wensch uit :

dat een *schriftelijk leerlingcontract verplicht* gesteld wordt :

dat er *toezicht wordt uitgeoefend op de beroepsopleiding van den leerling.*

Tijdens het congres werd op Vrijdagmiddag een algemeene ledenvergadering van het I.B.T.O. gehouden. Een formeele vergadering, maar voor het Nederlandsche vakonderwijs van eenig belang, omdat voor de eerste maal vertegenwoordigers van de Nederlandsche centrale voor de Vakopleiding aanwezig waren.

's Zaterdagmorgens werd weer een algemeene vergadering gehouden in de school voor opleiding van ingenieur waar ook de werkvergaderingen plaats vonden. 's Middags banket. Om 5 uur slotzitting in het regeeringsgebouw van Catalonië, waar men evenals in het stadhuis, genieten kon van rijke zuidelijke bouw- en versieringskunst. Deze vergadering had sterk het karakter van een werkvergadering. De resoluties werden zeer goed bekeken en besproken, voordat zij in bovenvermelden vorm werden vastgesteld.

Wil men enkele indrukken ?

Onze Hollandsche degelijkheid kon zich niet heelemaal verdragen met de wijze, waarop ginds de organisatie ter hand genomen was. Programma's, die elken volgenden dag weer anders werden, vergaderingen, die een uur te laat begonnen, excursies, waarvoor de auto-car niet verscheen, beloofde bezoeken aan industrieele ondernemingen, waar men tenslotte niets van hoorde, dat alles ligt ons niet. Men voelt deze dingen ginds blijkbaar anders aan, zooals men in zooveel opzichten het leven anders opvat.

Achteraf blijkt toch wel degelijk werk verricht te zijn en serieus werk, zooals men kan zien in de in sommige gevallen zeer zorgvuldig geredigeerde resoluties.

Het belang van internationale congressen zit ook voornamelijk in de aanraking, die verkregen wordt met menschen, die, algemeen gesproken, gelijke doeleinden nastreven en dit op andere wijze doen. Een kijk op de inrichting van vakonderwijs in een stad als Barcelona, aangepast aan geheel andere maatschappelijke omstandigheden, maakt den geest weer eens wakker, zet aan het denken, ook al draagt men de overtuiging weg, dat in Nederland de verzorging van dit volksbelang heel wat verder uitgebouwd is.

Als grondtoon van het congres kon men hooren de algemeene belangstelling in den „facteur humain”, wij zouden misschien kunnen vertalen : den opvoedkundigen factor in het onderwijs. Dat, ook als gevolg van de geregeld gehouden congressen, meer en meer de overtuiging veld wint, dat men niet mag volstaan met *vakopleiding*, maar dat aan de *persoonlijkheid* der leer-

lingen en haar ethische ontwikkeling aandacht geschonken en groote zorg gewijd behoort te worden, stemt tot voldoening. Dat dit begrip overal doordringt mag zeker op de creditzijde van deze congressen geschreven worden.

Eersten Pinksterdag was de belangstelling groot voor een excursie naar Montserrat, die het officieele gedeelte van het congres besloot. Daar was men voor het laatst nog eens bijeen aan een déjeuner, waar weer veel vriendelijke woorden gesproken werden.

Den volgenden dag een excursie naar Barcelona's zeebad, Sittges, waar men al begon te merken, dat voor menig een de beschikbare tijd om was.

Tenslotte trokken kleinere groepen naar verschillende kanten voor enkele dagen Spanje in. De eenige Nederlandsche deelnemer aan een dezer reizen bericht, dat deze vacantedagen nog heel wat bijgedragen hebben tot het verkrijgen van een betere oriëntering over het werken en denken in andere landen.

Samenvattende mag men zeggen, dat dit congres geslaagd is, althans voor de Nederlandsche deelnemers. Men is teruggekeerd, rijker aan indrukken en ervaringen. Gedurende enkele dagen is een aantal menschen uit verschillende maatschappelijke groepen, allen betrokken bij de vakopleiding in Nederland, ongedwongen samen geweest. Zij hebben het gevoel meegedragen, dat het intiemere contact, daardoor verkregen, vrucht zal afwerpen voor hun samenwerking in het belang van de volksopvoeding in ons land.

Naschrift Redactie. Wij vinden in de Resoluties merkwaardiger wijs uitspraken, die in 1918 reeds door de V.v.B. worden gedeeld en ook door de Regeeringscommissie voor het Technisch Onderwijs h.t.l. in 1923 worden onderstreept. Helaas heeft de economische depressie de uitvoering van de door de Commissie voorgestane maatregelen niet alleen vertraagd doch moest hiervan thans worden afgezien. Wij vertrouwen, dat nogeens „het daghet in het Oosten” zal weerklinken en de redelijke en billijke wenschen inzake dit onderwijs t.g.t. zal worden gehonoreerd. De cursiveeringen in de resoluties zijn van ons.

Red.

LEDEN,
WERFT
LEDEN
